ପ୍ରକାଶ କେ. ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 30, 1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ

କର୍ଣ୍ଣାଟକର ସେବା ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି – ପଛୁଆ ବର୍ଗ ଏବଂ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଅଂଶର 50% ରୁ ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି – ନିଯୁକ୍ତି 17.11.1993 ପୂର୍ବରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 15.6.1995 ରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା – ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହାର ଉପସଂହାରରେ ସଠିକ ଥିଲେ ଯେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ବିଳମ୍ବରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ – ଖାଲି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦି ଅନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏବଂ ମନୋନୀତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ସେବା ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଗୁଣବତ୍ତା ବିଚାର ନ କରାଯାଏ ତେବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ – ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ଅଯୌକ୍ତିକତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ – ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ମତ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 (1) ର ତତ୍ତ୍ୱ ସହିତ ସୁସଂଗତ ଅଟେ ।

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 (1) – ପଛୁଆ ବର୍ଗ ଏବଂ ଦୁର୍ବଳ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବିଳମ୍ବରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା – ଏହାର ପ୍ରଭାବ ।

ଇନ୍ଦିରା ସାହନୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1992] **Supp. 2 SCR 454** *ଏବଂ ନାଗରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆରକ୍ଷୀ ମହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ମହାନିରୀକ୍ଷକ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ବାଙ୍ଗାଲୋର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **(1995) K.S.L.J. 541, ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଥିଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 13112-13/1996 ।

ଏ. ସଂଖ୍ୟା 3034-35/1995ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ 27.2.96 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରାମ ଜୋଏସ୍ ଏବଂ ଏସ୍. ଏନ୍. ଭଟ୍ଟ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଇ. ସି. ବିଦ୍ୟାସାଗର ଏବଂ କେ. ଆର. ନାଗରାଜା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଲୁ ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଓ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 3034-35/95 ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା 27 ଫେବୃଆରୀ, 1996 ତାରିଖର ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ଶିକ୍ଷକ ପଦବୀ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତି 17 ନଭେମ୍ବର,1993 ପୂର୍ବରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ସେମାନେ ପଛୁଆ ବର୍ଗ ଏବଂ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଅଂଶର 50 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହି ଆଧାରରେ ଏହି ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ବିଳମ୍ବରେ 15 ଜୁନ୍,1995 ରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳକୁ ସମସ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହିପରି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି :

> "ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ 15.6.1995 ରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ନେଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଯଥାଶୀଘ୍ର କରାଯିବା ଉଚିତ । ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଆପତ୍ତି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ତ୍ରୁଟିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ଏକ ଆଧାର ଅଟେ । ଏହି ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଆସିବ ଏବଂ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ଅତିକ୍ରମରେ ଏକ ବର୍ଷ ଏବଂ ଛଅ ମାସ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରିବା ଜନହିତକର ନୁହେଁ ।

ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, 50% ରୁ ଅଧିକ ସଂରକ୍ଷଣ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଅଟେ । ଇନ୍ଦିରା ସାହନୀଙ୍କ ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଘୋଷଣା କରିବା ବେଳକୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାରତଃ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଚୟନ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିରପେକ୍ଷତାର ସହ ଚୟନ ତାଲିକାକୁ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆମେ ଅସାମ୍ବିଧାନିକତା ଆଧାରରେ ସେହି ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରିପାରିବା କି ? ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ସେବାରେ ଯୋଗ ଦେଇସାରିଛନ୍ତି । ଜନହିତ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ହଜିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରତିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବେକାଧିନତା ଅଟେ । ଯଦିଓ ଶ୍ରୀ ଭଗୱଥ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣର ତାରିଖର ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ବୈଷୟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଠିକ ହୋଇନପାରେ । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ସେତେବେଳେ ଉଠିଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଚୟନ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାକୁ ସେମାନେ 17.11.1993 ରେ ମଧ୍ୟ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଆମର ଦୃଢ଼ ମତ ହେଉଛି ଯେ, ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୀମାବନ୍ଧନତା, ଆମର ବିବେକିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଏବଂ ଏକ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ମାର୍ଗରେ ଆସେ ନାହିଁ, ଯଦି ଆବେଦନରେ ତ୍ରୁଟି ଥାଏ । ଏହା ହେଉଛି ସେହି ମତ ଯାହା ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ନାଗରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆରକ୍ଷୀ ମହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ମହା ନିରୀକ୍ଷକ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ବାଙ୍ଗାଲୋର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (1995) K.S.L.J.541ରେ ନେଇସାରିଛୁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ, ଜଣେ ଆବେଦନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣର ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ବାସ୍ତବତା ଏବଂ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିକାରର ପ୍ରଭାବକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଏକ ଭଲ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପୂର୍ବରୁ ସେବାରେ ଯୋଗ ଦେଇସାରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ହେବାକୁ ଥିବା ଅସୁବିଧା ଏବଂ କ୍ଷତି ପ୍ରତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହାର ଆଖି ବନ୍ଦ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ଏହି ମାମଲାରେ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନୁହେଁ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ରାମ ଜୋଏସ୍ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଏବେବି କିଛି ପଦବୀ ଖାଲି ରହିଛି ଏବଂ ଆହୁରି ଖାଲି ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଏବଂ ସେହି ପଦବୀରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଅନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏବଂ ମନୋନୀତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ସେବା ଆୟୋଗ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର ନକଲେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏପରି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଅଯୌକ୍ତିକତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଏହି ମତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 (1) ର ତତ୍ତ୍ୱ ସହିତ ସୁସଂଗତ ଅଟେ ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଗଲା । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି. ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଅନୁବାଦିକା
ଶିବାନୀ ଦାଶ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ